

PATVIRTINTA
 Traukinių valdymo skyriaus vadovas
 Domantas Grigas
 2020.02.25 Nr. LS(LGKL)-1329

**TRAUKINIO MAŠINISTŲ, KETINANČIŲ VALDYTI DYZELINIUS TRAUKINIUS IR
KELEIVINES AUTOMOTRISES, TEORIJOS BEI PRAKTIKOS MOKYMO PROGRAMA
SERTIFIKATUI GAUTI**

TEORIJOS MOKYMO PROGRAMA		
Eil. Nr.	Mokymo tema	Mokymo valandų skaičius
<i>1. Dyzelinių traukinių ir keleivinių automotrių konstrukcija</i>		19
1.1.	Bendros žinios apie 620M, 630Mil, 730ML, RA-2, DR1A DR1AM serijos dyzelinių traukinių ir automotrių konstrukciją, paskirtį, pagrindines technines charakteristikas.	2
1.2.	630Mil dyzelinio traukinio įranga, jėgainės ir pagalbinių įrenginių konstrukcija ir veikimo principas. Gedimų diagnostikos ir kontrolės priemonės. Stabdžių sistemos konstrukcija ir veikimas.	2
1.3.	730ML dyzelinio traukinio įranga, jėgainės ir pagalbinių įrenginių konstrukcija ir veikimo principas. Gedimų diagnostikos ir kontrolės priemonės. Stabdžių sistemos konstrukcija ir veikimas.	2
1.4.	620M automotrisės įranga, jėgainės ir pagalbinių įrenginių konstrukcija ir veikimo principas. Gedimų diagnostikos ir kontrolės priemonės. Stabdžių sistemos konstrukcija ir veikimas.	2
1.5.	DR1A, DR1AM dyzelinio traukinio įranga, jėgainės ir pagalbinių įrenginių konstrukcija ir veikimo principas. Gedimų diagnostikos ir kontrolės priemonės. Stabdžių sistemos konstrukcija ir veikimas	2
1.6.	RA-2 dyzelinio traukinio įranga, jėgainės ir pagalbinių įrenginių konstrukcija ir veikimo principas. Gedimų diagnostikos ir kontrolės priemonės. Stabdžių sistemos konstrukcija ir veikimas.	1
1.7.	Automatinės lokomotyvų signalizacija ALS ir saugos sistema KLUB-U. Sistemų paskirtis ir veikimo principai. Traukinio mašinisto darbo kontrolė. Traukinio valdymo duomenų registracija ir šifravimas.	2
1.8.	Analoginės ir GSM-R tipo radijo ryšio priemonės. Veikimo principas, paskirtis ir naudojimas.	1
1.9.	Gaisrų gesinimo įranga ir priemonės elektriniuose traukiniuose. Rūšys, paskirtis ir naudojimas.	1
1.10.	Dyzelinio traukinio 630Mil mikroprocesorinės diagnostikos ir kontrolės sistema. Konstrukcija, paskirtis ir veikimas.	1
1.11.	Dyzelinio traukinio 730ML mikroprocesorinės diagnostikos ir kontrolės sistema. Konstrukcija, paskirtis ir veikimas.	1
1.12.	Dyzelinio traukinio RA-2 mikroprocesorinės diagnostikos ir kontrolės sistema. Konstrukcija, paskirtis ir veikimas.	1

1.13.	Automotrisės 620M mikroprocesorinės diagnostikos ir kontrolės sistema. Konstrukcija, paskirtis ir veikimas.	1
2. Geležinkelių infrastruktūra		23
2.1.	Bendros žinios apie geležinkelių infrastruktūrą, jos objektus ir jų paskirtį.	2
2.2.	Geležinkelių infrastruktūros objektai, jų paskirtis, ženklavimas.	2
2.3.	Kelio profilis. Lemiamoji įkalnė, nuokalnė, kreivės ir jų įtaka traukinių valdymui.	2
2.4.	Geležinkelio stotys. Jų paskirtis, veiklos technologija, rūšys.	2
2.5.	Manevravimas geležinkelio stotyse ir jų privažiuojamuosiuose keliuose su dyzeliniais traukiniais ir keleivinėmis automotrisėmis.	2
2.6.	Stoties knyga, jos paskirtis, joje esanti informacija.	3
2.7.	Geležinkelio linija Vilnius – valstybės siena – Minskas. Geležinkelio linijos ypatumai, joje esančios stotys ir tarpstojai, galimi pavojai ir rizikos, infrastruktūros objektų išdėstymas ir jų paskirtis.	1
2.8.	Geležinkelio linija Vilnius - Daugpilis. Geležinkelio linijos ypatumai, joje esančios stotys ir tarpstojai, galimi pavojai ir rizikos, infrastruktūros objektų išdėstymas ir jų paskirtis.	1
2.9.	Geležinkelio linija Vilnius – Lentvaris - Kaunas. Geležinkelio linijos ypatumai, joje esančios stotys ir tarpstojai, galimi pavojai ir rizikos, infrastruktūros objektų išdėstymas ir jų paskirtis.	1
2.10.	Geležinkelio linija Lentvaris – Marcinkonys. Geležinkelio linijos ypatumai, joje esančios stotys ir tarpstojai, galimi pavojai ir rizikos, infrastruktūros objektų išdėstymas ir jų paskirtis.	1
2.11.	Geležinkelio linija Senieji Trakai – Trakai. Geležinkelio linijos ypatumai, joje esančios stotys ir tarpstojai, galimi pavojai ir rizikos, infrastruktūros objektų išdėstymas ir jų paskirtis.	1
2.12.	Geležinkelio linija Vilnius – Stasylos. Geležinkelio linijos ypatumai, joje esančios stotys ir tarpstojai, galimi pavojai ir rizikos, infrastruktūros objektų išdėstymas ir jų paskirtis.	1
2.13.	Geležinkelio linijos Kaunas – Kybartai ir Kazlų Rūda – Šeštokai – Trakiškės (1520 ir 1435 mm pločio geležinkelio vėžės). Geležinkelio linijos ypatumai, joje esančios stotys ir tarpstojai, galimi pavojai ir rizikos, infrastruktūros objektų išdėstymas ir jų paskirtis.	1
2.14.	Geležinkelio linijos Kaišiadorys – Radviliškis ir Radviliškis - Klaipėda. Geležinkelio linijos ypatumai, joje esančios stotys ir tarpstojai, galimi pavojai ir rizikos, infrastruktūros objektų išdėstymas ir jų paskirtis.	1
2.15.	Geležinkelio linija Radviliškis - Rokiškis. Geležinkelio linijos ypatumai, joje esančios stotys ir tarpstojai, galimi pavojai ir rizikos, infrastruktūros objektų išdėstymas ir jų paskirtis.	1
2.16.	Riedmenų automatinės kontrolės priemonės RAKP. Jų veikimo principas, paskirtis, išdėstymas geležinkelio linijose.	2
3. Dyzelinių traukinių ir keleivinių automotrisių priėmimas bei perdavimas, stabdžių naudojimas, traukinių valdymas bei manevravimas, pokalbių reglamentavimas, radijo ryšio priemonių naudojimas		43
3.1.	<i>Dyzelinių traukinių ir keleivinių automotrisių priėmimas bei perdavimas</i>	
3.1.1	Traukinio mašinisto darbo technologija ir reikalavimai prieš dyzelinį traukinį ar keleivinę automotrisę atvykus į darbą pagrindiniame depe, gražos punkte ir stotyje.	2
3.1.2.	Reikalavimai priimant ir priduodant 630Mil dyzelinį traukinį;	1

3.1.3	Reikalavimai priimant ir priduodant 730ML dyzelinį traukinį;	1
3.1.4.	Reikalavimai priimant ir priduodant RA-2 dyzelinį traukinį;	1
3.1.5.	Reikalavimai priimant ir priduodant DR1A, DR1AM dyzelinį traukinį; Riedmenų konstrukcijos ypatumai, kai vienoje ir kitoje kabinoje traukinio valdiklis (reversas) paliktas (pirmyn arba atgal) padėtyje.	2
3.1.6	Reikalavimai priimant ir priduodant 620M keleivinę automotrisę;	1
3.2.	Manevravimas:	
3.2.1.	Manevravimas Stasylių, Marcinkonių, Varėnos, Valčiūnų, Jašiūnų geležinkelio stotyse ir jų privažiuojamuosiuose keliuose. Kelių paskirtis, kelynų ir signalų išdėstymas. Darbo technologija.	1
3.2.3.	Manevravimas Kauno ir Radviliškio geležinkelio stotyse ir jų privažiuojamuosiuose keliuose. Kelių paskirtis, kelynų ir signalų išdėstymas. Darbo technologija.	1
3.3.	<i>Riedmenų stabdžių naudojimo reikalavimai:</i>	
3.3.1.	Dyzelinių traukinių ir keleivinių automotrisių stabdžių įrenginių techninės būklės tikrinimas;	2
3.3.2.	Perėjimo į kitą valdymo kabiną ir stabdžių įrenginių perjungimo tvarka;	2
3.3.3.	Dyzelinių traukinių ir keleivinių automotrisių prikabinimas prie lokomotyvo, dvejų (trijų) dyzelinių traukinių ir keleivinių automotrisių sujungimas;	1
3.3.4.	Dyzelinių traukinių ir keleivinių automotrisių trauka stabdžių tikrinimas;	1
3.3.5.	Dyzelinių traukinių ir keleivinių automotrisių stabdžių priežiūra ir valdymas važiuojant;	2
3.3.6.	Traukinio mašinisto veiksmai priverstinai stabdant traukinį tarpstotyje;	1
3.3.7.	Traukinių stabdžių valdymo ypatumai žiemą;	1
3.3.8.	Kontrolinis stabdžių patikrinimas;	1
3.3.9.	Stabdžių normatyvai ir didžiausi leistini traukinių važiavimo greičiai;	1
3.3.10.	Traukinio stabdymas važiuojant lyguma, nuokalne ir įkalne. Stabdymo kelio apskaičiavimas.	1
3.4	<i>Dyzelinių traukinių ir keleivinių automotrisių valdymas geležinkelio linijomis, valdymo žemėlapių nagrinėjimas:</i>	
3.4.1.	Geležinkelio linija Vilnius – valstybės siena – Minskas;	1
3.4.2.	Geležinkelio linija Vilnius – Turmantas;	1
3.4.3.	Geležinkelio linija Vilnius – Lentvaris - Kaunas	1
3.4.4.	Geležinkelio linija Lentvaris – Senieji Trakai – Marcinkonys;	0,5
3.4.5.	Geležinkelio linija Senieji Trakai – Trakai;	0,5
3.4.6.	Geležinkelio linija Vilnius – Stasylos;	1
3.4.7.	Geležinkelio linijos Kaunas – Kybartai ir Kazlų Rūda – Šeštokai – Trakiškės;	1
3.4.8.	Geležinkelio linijos Kaišiadorys – Radviliškis ir Radviliškis – Klaipėda;	1
3.4.9.	Geležinkelio linija Radviliškis – Rokiškis.	1
3.5.	<i>Darbuotojų, susijusių su traukinių eismu, pokalbių reglamento reikalavimai:</i>	
3.5.1.	Pokalbių reglamento reikalavimai priimant ir perduodant informaciją radijo ryšiu;	0,5
3.5.2.	Pokalbių reglamento reikalavimai tarp traukinio mašinisto ir techniko operatoriaus valdant traukinį;	0,5

3.5.3.	Pokalbių reglamento reikalavimai manevruojant geležinkelio stotyse ir jų privažiuojamuosiuose keliuose;	0,5
3.5.4.	Pokalbių reglamento reikalavimai įvykus nestandartinei situacijai ar eismo įvykiui.	0,5
3.5.5.	Traukinio mašinisto veiksmai įvykus eismo įvykiui ar susidarius avarinei situacijai.	1
3.5.6.	Traukinio mašinisto taisyklių knyga, jos paskirtis, naudojimas.	2
3.5.7.	Traukinio mašinisto maršruto knyga, jos paskirtis, naudojimas.	2
3.5.8.	Dokumentai, kuriuos traukinio mašinistas gauna prieš kelionę, kelionės metu ir po kelionės. Jose esančios informacijos analizė, jų pildymas ir reikšmė.	1
3.5.9.	Kuro ir kitų energetinių resursų taupymo principai valdant traukinius geležinkelio linijomis ir manevruojant.	1
3.5.10.	Dyzelinių traukinių ir keleivinių automotrisių valdymas vieno mašinisto (be techniko operatoriaus).	2
4. Eismo saugos reikalavimai		11
4.1.	Traukinio mašinisto pareigos ir teisės.	1
4.2.	<i>Traukinio mašinisto veiksmai įvykus eismo įvykiui ar susidarius avarinei situacijai:</i>	
4.2.1.	Susidūrimas su autotransportu pervažoje;	1
4.2.1.	Žmogaus ir gyvūno traumavimas;	1
4.2.3.	Riedmenų nuriedėjimas nuo bėgių;	1
4.2.4.	Gaisras dyzeliniame traukinyje ar keleivinėje automotrisėje;	1
4.2.5.	Riedmenų susidūrimas;	1
4.2.6.	Dyzelinio traukinio ar keleivinės automotrisės gedimas;	1
4.2.7.	Traukinio stabdžių gedimas;	1
4.2.8.	Ašidėžės ar kitų aširačio elementų įkaitimas;	1
4.2.9.	Ratų riedėjimo paviršiaus defektas, aširačio užstrigimas;	1
4.2.	Traukinio mašinisto veiksmai įvykus eismo įvykiui ar susidarius nestandartinėms situacijoms valdant traukinius Lietuvos, Baltarusijos valstybių geležinkelio linijomis.	1
Iš viso teorijos mokymas:		96 val.
PRAKTIKOS MOKYMO PROGRAMA		
1. Dyzelinių traukinių ir keleivinių automotrisių aptarnavimas		28
1.1.	Saugus darbas geležinkelio teritorijoje ir dirbant su geležinkelio riedmenimis.	4
1.2.	Dyzelinių traukinių ir keleivinių automotrisių priėmimas ir parengimas darbui (atkreipiant dėmesį, kuomet DR1A ir DR1AM serijos riedmenyse vienoje ir kitoje kabinoje traukinio valdiklis (reversas) paliktas (pirmyn arba atgal) padėtyje), perdavimas stoties keliuose ir depe.	4
1.3.	Naudojimas radijo ryšio priemonėmis ir eismo saugą užtikrinančiomis sistemomis (ALS, KLUB-U, TSKBM).	4
1.4.	Dyzelinių traukinių ir keleivinių automotrisių stabdžių įrangos patikrinimas priimanant, įrangos suregulavimas.	4
1.5.	Gaisro gesinimo priemonės. Gaisrų gesinimas.	2
1.6.	Dyzelinių traukinių ir keleivinių automotrisių aširačių gedimai. Priežastys, būdai jiems pašalinti, priemonės. Transportavimas užstrigus aširačiui.	2

1.7.	Naudojimas Dyzelinių traukinių ir keleivinių automotrisių parangos įranga: papildymas smėliu; kondensato išleidimas iš oro rezervuarų; sniego ir ledo atitirpinimas; dyzelinio traukinio valymas.	4
1.8.	Dyzelinių traukinių ir keleivinių automotrisių priežiūra žiema.	4
	2. Dyzelinių traukinių ir keleivinių automotrisių valdymas	110
2.1.	Dyzelinio traukinio ir keleivinės automotrisės vidaus degimo variklio užvedimas, kontrolinių duomenų patikrinimas, traukos įjungimas.	2
2.2.	Manevravimas depų keliais, išvažiavimas į stotį.	6
2.3.	Ištisinis ir dalinis traukinio stabdžių tikrinimas.	4
2.4.	Traukinių valdymas geležinkelio linija Vilnius – valstybės siena – Minskas.	10
2.5.	Traukinių valdymas geležinkelio linija Vilnius – Turmantas.	10
2.6.	Traukinių valdymas geležinkelio linija Vilnius – Lentvaris – Kaunas.	10
2.7.	Traukinių valdymas geležinkelio linija Lentvaris – Senieji Trakai – Marcinkonys.	10
2.8.	Traukinių valdymas geležinkelio linija Senieji Trakai – Trakai.	6
2.9.	Traukinių valdymas geležinkelio linija Vilnius – Stasylos.	10
2.10.	Traukinių valdymas geležinkelio linijos Kaunas – Kybartai ir Kazlų Rūda – Šeštokai – Trakiškės (1520 ir 1435 mm pločio geležinkelio vėžėmis).	10
2.11.	Traukinių valdymas geležinkelio linijos Kaišiadorys – Radviliškis ir Radviliškis – Klaipėda.	10
2.12.	Traukinių valdymas geležinkelio linija Radviliškis - Rokiškis.	10
2.13.	Manevravimas stočių ir jų privažiuojamaisiais keliais.	4
2.14.	Pagalbos suteikimas tarpstotyje sustojusiam dyzeliniam traukiniui ir keleivinei automotrisei.	8
	Iš viso praktinis mokymas:	138 val.
	Iš viso teorinis ir praktinis mokymas	234 val.

Pastabos:

1. Jeigu traukinio mašinistas praktinius mokymus atlieka viename struktūriniame padalinyje, kuris aptarnauja tik tam tikrus keleivinių traukinių maršrutus, praktinių mokymų valdyti traukinį geležinkelio linijomis, kuriomis praktikantas neturi galimybės praktikuotis, programoje numatytą praktinių mokymų trukmę proporcingai paskirstyti kitoms geležinkelio linijoms.

2. Praktikos mokymo programos skyriuje „Dyzelinių traukinių ir keleivinių automotrisių valdymas“ numatyti praktikos mokymai traukinio mašinistams turi būti organizuojami tolygiai dienos ir nakties metu.